

ΕΚΛΟΓΟΔΙΚΕΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

(ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΑΙΤΗΣΗ ΑΡ. 2/2016)

31 Μαΐου, 2017

**[ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Π., ΝΑΘΑΝΑΗΛ, ΠΑΜΠΑΛΛΗΣ, ΠΑΡΠΑΡΙΝΟΣ,
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ΔΙΑΤΣΟΣ, ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ,
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, ΠΟΥΓΙΟΥΡΟΥ, Δ/στές]**

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΑΙΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΕΚΛΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ.

ΜΕΤΑΞΥ:

1. ΑΝΔΡΕΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ,
2. ΔΗΜΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΗ,

Αιτητών

ΚΑΙ

1. ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΦΟΡΟΥ ΕΚΛΟΓΗΣ,
2. ΕΦΟΡΟΥ ΕΚΛΟΓΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΛΕΜΕΣΟΥ,
3. ΕΛΕΝΗΣ ΘΕΟΧΑΡΟΥΣ,
4. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ,
5. ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ»,

Καθ' ων η αίτηση.

Θ. Ιωαννίδης με Χ. Προύντζο, για τους Αιτητές.

*Κ. Κληρίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με Γ. Χ΄ Χάννα
(κα.), Ανώτερη Δικηγόρο της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η Αίτηση
1 και 2.*

Αχ. Αιμιλιανίδης, για τους Καθ' ων η Αίτηση 3, 4 και 5.

Η απόφαση του Δικαστηρίου είναι ομόφωνη και θα δοθεί από τον
Νικολάτο, Π.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Π.: Τα γεγονότα που συνιστούν το υπόβαθρο της
παρούσας Εκλογικής Αίτησης δεν αμφισβητούνται.

Ο Αιτητής αρ. 1 είναι πρόσωπο το οποίο υπήρξε υποψήφιος στις
Βουλευτικές Εκλογές της 22.5.2016 στην Εκλογική Περιφέρεια Λεμεσού,
με το Δημοκρατικό Συναγερμό. Ο Αιτητής αρ. 2 είναι εκλογέας δεόντως
εγγεγραμμένος στον Εκλογικό Κατάλογο για την Εκλογική Περιφέρεια
Λεμεσού.

Στην προαναφερόμενη εκλογή υποψήφιοι, εκτός από τον Αιτητή αρ. 1, ήταν και οι Καθ' ων η Αίτηση αρ. 3 και 4. Ο πρώτος Καθ' ου η Αίτηση ανακήρυξε ως δεόντως εκλεγείσα, στην προαναφερόμενη εκλογή, την Καθ' ης η Αίτηση αρ. 3, με το Κίνημα «Αλληλεγγύη», Καθ' ων η Αίτηση αρ. 5.

Κατά τον ουσιώδη χρόνο η Καθ' ης η Αίτηση αρ. 3 κατείχε την ιδιότητα του Μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Καθ' ης η Αίτηση αρ. 3 ανακηρύχθηκε ως εκλεγείσα Βουλευτής αλλά μετά την ανακήρυξη της από τον Καθ' ου η Αίτηση αρ. 1, κοινοποίησε στους Καθ' ων η Αίτηση αρ. 1 και 2 την απόφαση της να μην αποδεχθεί την έδρα στην Εκλογική Περιφέρεια Λεμεσού και να παραμείνει Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Κατόπιν τούτου με νέα δημοσίευση του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της 3.6.2016 ο Καθ' ου η Αίτηση αρ. 1 ανακήρυξε ως Βουλευτή της Εκλογικής Περιφέρειας Λεμεσού τον Καθ' ου η Αίτηση αρ. 4, πληρώνοντας την κενωθείσα θέση της Καθ' ης η Αίτηση αρ. 3, εφόσον ο Καθ' ου η Αίτηση αρ. 4 ήταν ο πρώτος επιλαχών του Κινήματος «Αλληλεγγύη» στην Εκλογική Περιφέρεια Λεμεσού.

Η απόφαση των Καθ' ων η Αίτηση αρ. 1 και 2 βασίστηκε σε σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Με την παρούσα Εκλογική Αίτηση οι Αιτητές ζητούν όπως το Εκλογοδικείο κηρύξει ότι:

(α) Η εκλογή είναι άκυρη ή

(β) η εκλογή και ή η ανακήρυξη της Ελένης Θεοχάρους είναι άκυρη και/ή

(γ) η απόφαση του Γενικού Εφόρου Εκλογής να πληρώσει την κενωθείσα έδρα της Καθ' ης η Αίτηση αρ. 3 με τον τρόπο που έπραξε, αντί δια αναπληρωματικής εκλογής, είναι άκυρη και/ή αντισυνταγματική και/ή

(δ) η εκλογή και/ή η ανακήρυξη του Γεώργιου Παπαδόπουλου, Καθ' ου η Αίτηση αρ. 4 είναι άκυρη και/ή

(ε) η πλήρωση της κενωθείσας θέσης της Καθ' ης η Αίτηση αρ. 3 να γίνει δια αναπληρωματικής εκλογής στην Εκλογική Περιφέρεια Λεμεσού.

Οι Καθ' ων η Αίτηση και ειδικά ο Έντιμος Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ο οποίος εμφανίζεται για τους Καθ' ων η Αίτηση αρ. 1 και 2, δέχεται ότι η κα Θεοχάρους ανακηρύχθηκε ως εκλεγείσα Βουλευτής, ουδέποτε όμως κατείχε την ιδιότητα της Βουλευτού καθότι δεν συντελέστηκε η τυπική προϋπόθεση της διαβεβαίωσης, πριν την ανάληψη των καθηκόντων της, όπως ρητά προνοεί το Άρθρο 69 του Συντάγματος.

Ο Έντιμος Γενικός Εισαγγελέας δέχεται επίσης ότι, στην προκείμενη περίπτωση, η κένωση της Βουλευτικής Έδρας της κας Θεοχάρους δεν επήλθε κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου όπως προνοείται από το άρθρο 35(1) του περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου του 1979 (Ν 72/1979), όπως τροποποιήθηκε από τον περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικό) Νόμο (Ν 118(I)/96).

Το άρθρο 35 του Ν 72/1979, όπως τροποποιήθηκε προνοεί τα εξής:

«35.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2), όταν για οποιοδήποτε λόγο κατά τη διάρκεια βουλευτικής περιόδου, κενούται βουλευτική έδρα, η κενωθείσα έδρα πληρούται μέσα σε σαράντα πέντε το πολύ ημέρες με ανακήρυξη από τον Έφορο, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 34, ως βουλευτή τον εν ζωή κατά το χρόνο της ανακήρυξης υποψήφιο του συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων ή συνδυασμού ανεξαρτήτων, ο οποίος, στην περίπτωση κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, αποδεδειγμένα κατά το χρόνο κενώσεως της έδρας εξακολουθεί να ανήκει

στο ίδιο κόμμα ή συνασπισμό κομμάτων και ο οποίος θα εκλεγόταν στις γενικές βουλευτικές εκλογές, αν αυτός, που κατείχε την κενωθείσα έδρα και όσοι τυχόν άλλοι υποψήφιοι του εν λόγω συνδυασμού είτε αποποιούνται του δικαιώματος βάσει του παρόντος εδαφίου είτε δεν αποκτούν δικαίωμα ανακηρύξεως βάσει του παρόντος εδαφίου λόγω θανάτου ή γιατί κατά το χρόνο κενώσεως της έδρας δεν ανήκουν στο ίδιο κόμμα ή το συνασπισμό κομμάτων, δεν είχαν πάρει περισσότερους από αυτόν σταυρούς προτιμήσεως ή δεν είχαν ή μπορούσαν να είχαν θεωρηθεί δυνάμει της δεύτερης παραγράφου του εδαφίου (4) του άρθρου 32 ότι προηγούνται αυτού:

.....

(2) Σε περίπτωση κατά την οποία είναι αδύνατη η πλήρωση της κενωθείσας έδρας με βάση το εδάφιο (1), διεξάγεται αναπληρωματική εκλογή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35Α του παρόντος Νόμου.»

Με την τρίτη τροποποίηση του Συντάγματος, δια του Ν 115(Ι)/96, τροποποιήθηκε το Άρθρο 66.2 του Συντάγματος κατά τρόπο ώστε να καθορίζεται ότι, κενωθείσα βουλευτική έδρα πληρούται καθ' ον τρόπο Νόμος ορίζει και όχι αναγκαστικά με αναπληρωματική εκλογή όπως καθοριζόταν μέχρι τότε.

Κατόπιν σχετικής γνωμοδότησης του Έντιμου Γενικού Εισαγγελέα, οι Καθ' ων η Αίτηση αρ. 1 και 2 θεώρησαν ότι οι πρόνοιες του άρθρου 35(1) και (2) του Νόμου δεν εφαρμόζονταν στην προκείμενη περίπτωση επειδή η κένωση της βουλευτικής έδρας της κας Θεοχάρους δεν συντελέστηκε κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου αλλά πριν από αυτή. Δεδομένου, όμως, ότι στο Άρθρο 66 του Συντάγματος, όπως τροποποιήθηκε, δεν περιέχεται διάταξη για πλήρωση κενωθείσας

βουλευτικής έδρας, πριν την έναρξη της νέας βουλευτικής περιόδου, ενήργησαν ακολουθώντας, αναλογικά, την πλησιέστερη διαθέσιμη επιλογή, ως τη μόνη προσφερόμενη, όπως ανέφεραν. Προς τούτο έλαβαν υπόψιν και το άρθρο 13(3) του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν 158(Ι)/99) σύμφωνα με το οποίο, αν υπάρχει αντικειμενική αδυναμία τήρησης της διαδικασίας που προβλέπει ο Νόμος, η Διοίκηση μπορεί να ακολουθήσει μια παραπλήσια διαδικασία που παρέχει τα ίδια εχέγγυα με την προβλεπόμενη από το Νόμο. Αυτή η επιλογή συνάδει, κατά τους Καθ' ων η Αίτηση αρ. 1 και 2, και με την πρόθεση του Συνταγματικού Νομοθέτη, όπως εκφράστηκε με την τροποποίηση του Άρθρου 66 του Συντάγματος και είναι σύμφωνη και με τις αρχές του εκλογικού συστήματος της αναλογικής, σύμφωνα με τη σχετική νομολογία (Δέστε: *Κουλουντής κ.α. ν. Βουλής των Αντιπροσώπων (1997) 1 ΑΑΔ, 1026* και *Μαυρογένης ν. Βουλής των Αντιπροσώπων κ.α. (1997) 1 ΑΑΔ, 43*).

Εξετάσαμε όλα τα ενώπιον μας στοιχεία υπό το φως των κανών αγορεύσεων των ευπαιδύτων συνηγόρων των διαδίκων. Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η μη αποδοχή της έδρας εκ μέρους της Καθ' ης η Αίτηση αρ. 3, στην προκείμενη περίπτωση, έγινε εκτός της βουλευτικής περιόδου για τους λόγους που όλες οι πλευρές δέχονται. Παρά ταύτα οι Καθ' ων η Αίτηση αρ. 1 και 2 ενήργησαν όπως ακριβώς ορίζει το άρθρο

35(1) του Ν 72/1979 για την κένωση βουλευτικών εδρών, κατά τη διάρκεια βουλευτικής περιόδου, και ανακήρυξαν ως Βουλευτή τον Καθ' ου η Αίτηση αρ. 4, ο οποίος ήταν ο, εν ζωή, κατά το χρόνο της ανακήρυξης υποψήφιος του συνδυασμού του Κινήματος «Αλληλεγγύη» στην ίδια εκλογική περιφέρεια, δηλαδή της Λεμεσού, ο οποίος και θα εκλεγόταν αν αυτός που κατείχε την κενωθείσα έδρα αποποιείτο του δικαιώματος του, κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου, κατά τα προνοούμενα από το άρθρο 35 του Νόμου αρ. 72/1979 (ο πρώτος επιλαχών).

Κατά την κρίση μας, και έχοντας υπόψιν ότι η παρούσα διαδικασία δεν είναι διοικητικής φύσεως ούτε και το Εκλογοδικείο αποφασίζει με βάση τις αρχές του διοικητικού δικαίου, ήταν ανεπίτρεπτο για τους Καθ' ων η Αίτηση αρ. 1 και 2, στην απουσία σαφούς προς τούτο νομοθετικής πρόνοιας και εξουσιοδότησης, να εφαρμόσουν, κατ' αναλογία, το άρθρο 35(1) του Νόμου. Να ενεργήσουν δηλαδή κατά τον ίδιο τρόπο που το άρθρο 35(1) προνοεί για την πλήρωση κενωθείσών βουλευτικών εδρών, κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου, στην προκείμενη περίπτωση στην οποία, αδιαμφισβήτητα, το όλο ζήτημα προέκυψε πριν την έναρξη της βουλευτικής περιόδου (εξού και δεν δημιουργείται ασυμβίβαστον ένεκα της ιδιότητος της ως Ευρωβουλευτού), δηλαδή εκτός βουλευτικής περιόδου.

Κατ' ακολουθίαν του άρθρου 57(3) του περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου, Ν. 72/1979, μέσω Εκλογικής Αίτησης, δύναται να απαιτηθεί όπως το Εκλογοδικείο κηρύξει: (α) ότι η εκλογή είναι άκυρη, ή (β) ότι η εκλογή συγκεκριμένου προσώπου είναι άκυρη ή (γ) ότι συγκεκριμένος υποψήφιος εξελέγη ή (δ) διατάξει την αναμέτρηση των ψήφων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Αυτές είναι και οι καθοριζόμενες εκ του Νόμου θεραπείες που μπορεί να παράσχει το Εκλογοδικείο.

Στην Εκλογική Αίτηση 1/99, *Αριστείδης κ.ά. Βουλής κ.ά. (1999) 1 ΑΑΔ 1892, 1897-1798* λέχθησαν τα ακόλουθα:

«Η δικαιοδοσία του Εκλογοδικείου προσδιορίζεται από το Άρθρο 85 του Συντάγματος οι πρόνοιες του οποίου έχουν ως εξής:

«Παν θέμα σχετικόν προς τα προσόντα εκλογιμότητος των υποψηφίων και πάσα ένστασις κατά των εκλογών εκδικάζονται οριστικώς και αμετακλήτως υπό του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου.»

Αντικείμενο της δικαιοδοσίας του Εκλογοδικείου είναι η θεώρηση της εγκυρότητας εκλογής και του αποτελέσματός της. Οι αρμοδιότητες και εξουσίες του Εκλογοδικείου προσδιορίζονται στο Άρθρο 145 του Συντάγματος.

«Το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον κέκτηται αποκλειστικήν δικαιοδοσίαν να αποφασίξη οριστικώς και αμετακλήτως επί πάσης εκλογικής ενστάσεως, ασκουμένης κατά τον εκλογικόν νόμον, αναφερομένης δε εις την εκλογήν του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας ή των βουλευτών ή των μελών των Κοινοτικών Συνελεύσεων.»

Οι αρμοδιότητες και δικαιοδοσίες του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου περιήλθαν στο Ανώτατο Δικαστήριο, βάσει του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμου του 1964, Ν.33/64, και του δικαίου της ανάγκης, όπως έχει αναγνωρισθεί, (βλ. *The Attorney-General of the Republic v. Mustafa Ibrahim And Others* (1964) C.L.R. 195), και τη μακρά μεταγενέστερη νομολογία επί του ίδιου θέματος). Στη *Μαυρογένης v. Βουλής των Αντιπροσώπων κ.ά.* (1997) 1 Α.Α.Δ. 43, υπογραμμίζεται η ελευθερία η οποία παρέχεται στη νομοθετική εξουσία στη διαμόρφωση του εκλογικού νόμου στο πλαίσιο των παραμέτρων που κατοχυρώνει το Σύνταγμα, περιλαμβανομένης εκείνης που αναφέρεται στο δικαίωμα του ψηφίζεин που εγγυάται το Άρθρο 31 του Συντάγματος. Στην *Κουδουνάρη v. Γενικού Εφόρου Εκλογών* (1991) 1 Α.Α.Δ. 386, διασαφηνίζεται ότι η εξουσία της Βουλής των Αντιπροσώπων στη στοιχειοθέτηση του Εκλογικού Νόμου περιλαμβάνει τη ρύθμιση κάθε θέματος που αφορά ενστάσεις σε εκλογή που ανάγονται στη δικαιοδοσία του Εκλογοδικείου. Διευκρινίζεται επίσης ότι κάθε θέμα που άπτεται της εγκυρότητας εκλογής ή που μπορεί να προκύψει σε σχέση με αυτή, εγείρεται με εκλογική αίτηση. Υποδεικνύεται συνάμα ότι οι θεραπείες οι οποίες καθορίζονται από τον Εκλογικό Νόμο (Άρθρα 58 και 59), είναι «... αποκλειστικά προσαρμοσμένες στην εγκυρότητα των εκλογών που έχουν ήδη διεξαχθεί.». Σε άλλη απόφασή μας στη *Μαυρογένης v. Βουλής των Αντιπροσώπων κ.ά. (Αρ.2)* (1995)1 Α.Α.Δ.1034, εξετάζεται το δικονομικό πλαίσιο εκλογικής αίτησης.»

Με βάση τα πιο πάνω οι επιζητούμενες θεραπείες (γ) και (ε), είναι άγνωστες στο Νόμο, ως μη προβλεπόμενες από το προαναφερθέν άρθρο 57(3) και εκτός της δικαιοδοσίας παροχής θεραπείας από το Εκλογοδικείο.

Για τους προαναφερόμενους λόγους η Εκλογική Αίτηση επιτυγχάνει ως ανωτέρω και εκδίδεται απόφαση με την οποία κηρύσσεται άκυρη η εκλογή και ανακήρυξη του Καθ' ου η Αίτηση αρ. 4, ως Βουλευτού για την Εκλογική Περιφέρεια Λεμεσού.

Έξοδα υπέρ των Αιτητών, να υπολογιστούν από τον αρμόδιο
Πρωτοκολλητή και να υποβληθούν για έγκριση από το Δικαστήριο.

Μ.Μ. ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Π.

ΣΤ. ΝΑΘΑΝΑΗΛ, Δ.

Κ. ΠΑΜΠΑΛΛΗΣ, Δ.

Λ. ΠΑΡΠΑΡΙΝΟΣ, Δ.

Δ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, Δ.

Μ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Δ.

Α. Ρ. ΛΙΑΤΣΟΣ, Δ.

Κ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Δ.

Τ. Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Δ.

Τ. ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ.

Α. ΠΟΥΓΙΟΥΡΟΥ, Δ.

/ΕΑΠ.